

صلى الله عليه وسلم

دانشکده الهیات و معارف اسلامی شهید مطهری

"پایان نامه کارشناسی ارشد فلسفه و کلام اسلامی"

عنوان:

تحدی و رابطه آن با جاودانگی قرآن

استاد راهنما:

جناب آقای دکتر کهنسال

استاد مشاور:

جناب آقای دکتر جوارشکیان

پژوهشگر:

راضیه تقی زاده

زمستان ۱۳۹۱

اظهار نامه

اینجانب **راضیه تقی زاده** دانشجوی دوره کارشناسی ارشد رشته **فلسفه و کلام اسلامی** دانشکده الهیات و معارف اسلامی دانشگاه فردوسی مشهد نویسنده پایان نامه **تحدی و رابطه آن جاودانگی قرآن** تحت راهنمایی **آقای دکتر علیرضا کهنسال** متعهد می شوم:

- تحقیقات در این پایان نامه توسط اینجانب انجام شده است و از صحت و اصالت برخوردار است.
 - در استفاده از نتایج پژوهش های محققان دیگر به مرجع مورد استفاده استناد شده است.
 - مطالب مندرج در پایان نامه تاکنون توسط خود یا فرد دیگری برای دریافت هیچ نوع مدرک یا امتیازی در هیچ جا ارائه نشده است.
 - کلیه حقوق معنوی این اثر متعلق به دانشگاه فردوسی مشهد می باشد و مقالات مستخرج با نام «دانشگاه فردوسی مشهد» و یا «Ferdowsi University of Mashhad» به چاپ خواهد رسید.
 - حقوق معنوی تمام افرادی که در به دست آمدن نتایج اصلی پایان نامه تأثیرگذار بوده اند در مقالات مستخرج از پایان نامه رعایت شده است.
 - در کلیه مراحل انجام این پایان نامه، در مواردی که از موجود زنده (یا بافتهای آنها) استفاده شده است ضوابط و اصول اخلاقی رعایت شده است.
 - در کلیه مراحل انجام این پایان نامه، در مواردی که به حوزه اطلاعات شخصی افراد دسترسی یافته یا استفاده شده است، اصل رازداری، ضوابط و اصول اخلاق انسانی رعایت شده است.
- تاریخ امضادانشجو**

مالکیت نتایج و حق نشر

- کلیه حقوق معنوی این اثر و محصولات آن (مقالات مستخرج، کتاب، برنامه های رایانه ای، نرم افزارها و تجهیزات ساخته شده) متعلق به دانشگاه فردوسی مشهد می باشد. این مطلب باید به نحو مقتضی در تولیدات علمی مربوطه ذکر شود.
- استفاده از اطلاعات و نتایج موجود در رساله/پایان نامه بدون ذکر مرجع مجاز نمی باشد.

بسمه تعالی

مشخصات پایان نامه تحصیلی دانشجویان

دانشگاه فردوسی مشهد

عنوان پایان نامه: تحدی و رابطه آن با جاودانگی قرآن

نام نویسنده: راضیه تقی زاده

نام استاد راهنما: آقای دکتر علیرضا کهنسال

نام استاد مشاور: آقای دکتر عباس جوارشکیان

دانشکده: الهیات و معارف اسلامی شهید مطهری	گروه: فلسفه و حکمت اسلامی	رشته تحصیلی: فلسفه و کلام اسلامی
تاریخ تصویب: ۹۰/۷/۲۶	تاریخ دفاع: ۹۱/۱۰/۲۰	
مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد ●	دکتر ○	تعداد صفحات: ۱۹۱

چکیده پایان نامه :

پیامبر گرامی اسلام، برای اثبات حقانیت نبوت خویش به معجزه بودن قرآن کریم استدلال کرد و مخالفان را به تحدی فراخواند، ولی تاکنون کسی نتوانسته است به این تحدی پاسخ دهد. در این پژوهش جاودانگی قرآن با تکیه بر تحدی بی پاسخ آن اثبات شده است. استدلال آن است که تحدی بی پاسخ، علت علم ما به اعجاز است و اعجاز علت جاودانگی تعالیم یک دین می باشد، همچنان که علت جاودانگی وصف نبوت برای آورنده معجزه است. مقدماتی که در فصول پایان نامه اثبات گردیده اند عبارتند از: وقوع اصل تحدی، وجه تحدی، اثبات بی پاسخ بودن اصل تحدی با ذکر نمونه هایی از معارضات مخالفان، تبیین وجوه اعجاز قرآن و سرانجام اثبات این مطلب که وصف نبوت برای آورنده معجزه جاودانی است ولی تعالیم او چون ضرورت وصفی دارند با آمدن دین دیگر نسخ می شوند. که البته در دین اسلام چون آخرین دین است جاودانه خواهند بود.

کلید واژه:	امضای استاد راهنما:
۱. قرآن	تاریخ:
۲. اعجاز	
۳. تحدی	
۴. جاودانگی	

تقدیم به

پدر و مادر

عزیزم

!!

!!

!!

!!

سپاس و ستایش خداوند متعال را که به ما نعمت «وجود» بخشید و توفیقمان داد تا در راهی قدم بگذاریم که حداقل حاصل آن آشنایی با «حکمت اسلامی» بود. و نیز لطف بیکرانیش را شامل حالمان کرد و تقدیر را به گونه‌ای رقم زد که بتوانیم از محضر اساتید گرانقدر دانشگاه فردوسی مشهد استفاده نماییم.

از پدر و مادر مهربانم، اولین آموزگاران زندگی‌ام بسیار سپاسگزارم که آرامش روحی و آسایش فکری برایم فراهم نمودند تا مراتب تحصیلی و نیز پایان نامه درسی‌ام را به به راحتی به اتمام برسانم.

همچنین تشکر ویژه دارم از استاد ارجمندم جناب آقای دکتر که‌هنسال که بیشتر از حد استاد راهنما در نوشتن این پایان نامه به من کمک کردند و نیز در بسیاری از مسائل دیگر، راهنمایم بودند. از زحمات جناب آقای دکتر جوارشکیان، استاد مشاورم نیز کمال تشکر را دارم.

فهرست عناوین

مقدمه.....	۱
۱- تعریف مسأله و تبیین موضوع.....	۱
۲- ضرورت و هدف تحقیق.....	۲
۳- پرسش های اساسی تحقیق.....	۲
۴- فرضیه ها یا پاسخ های احتمالی تحقیق.....	۲
۵- پیشینه تحقیق.....	۳
۶- ساختار و بدنه تحقیق.....	۴
فصل اول: کلیات.....	۵
۱-۱- تعریف معجزه در لغت و اصطلاح.....	۷
۱-۲- دیدگاه متکلمان درباره اعجاز.....	۹
۱-۳- اصطلاح معجزه در قرآن.....	۱۲
۱-۴- ضرورت و نقش معجزه.....	۱۴
۱-۵- تقسیم بندی معجزات به حسی و عقلی.....	۱۹

۲۰	۶-۱- نقش انبیا در اعجاز.....
۲۲	۷-۱- تفاوت معجزه با امور خارق‌العاده دیگر.....
۲۴	۱-۷-۱- تفاوت معجزه با سحر.....
۲۵	۲-۷-۱- تفاوت معجزه با ارهاص.....
۲۷	۳-۷-۱- تفاوت معجزه با کرامت.....
۲۹	۸-۱- تعریف تحدی.....
۳۱	فصل دوم آیات و متعلقات تحدی.....
۳۳	۱-۲- مقدمه.....
۳۴	۲-۲- پیشینه تحدی در بین اعراب.....
۳۵	۳-۲- آیات تحدی.....
۳۷	۴-۲- ویژگی های آیات تحدی.....
۳۹	۵-۲- تحدی قرآن به آورنده آن.....
۴۰	۱-۵-۲- استدلال بر امی نبودن پیامبر.....
۴۰	۲-۵-۲- این دلایل.....
۴۱	۳-۵-۲- ادله امی بودن پیامبر.....
۴۳	۴-۵-۲- شبهات.....
۴۵	۶-۲- سیر نزول آیات تحدی.....

- ۷-۲- گستره تحدّی و مخاطبان آن..... ۵۳
- ۸-۲- موضع غیر عرب..... ۵۶
- ۹-۲- متعلق تحدّی (مقدار تحدّی)..... ۵۹
- ۱۰-۲- مقدار سوره..... ۶۱
- فصل سوم: کوششهای معارضان برای همانندآوری..... ۶۵**
- ۱-۳- مقدمه..... ۶۷
- ۲-۳- معارضات..... ۶۸
- ۱-۲-۳- معارضه مسیلمه کذاب..... ۶۸
- ۲-۲-۳- معارضه سجاح..... ۷۱
- ۳-۲-۳- معارضه عبهله بن کعب (اسود عنسی)..... ۷۲
- ۴-۲-۳- معارضه طلیحه بن نوفل خویلد اسدی..... ۷۲
- ۵-۲-۳- ابن مقفع..... ۷۳
- ۶-۲-۳- ابن راوندی و انکار اعجاز قرآن..... ۷۶
- ۷-۲-۳- معارضه نضر بن حارث..... ۷۸
- ۸-۲-۳- معارضه ابوالعلاء معری..... ۷۸
- ۹-۲-۳- معارضه ابوالطیب متنبی..... ۷۹
- ۱۰-۲-۳- رساله حسن الایجاز..... ۸۰

۱۱-۲-۳	معارضاتی تحت عنوان: سوره‌های مسلمون، تجسد، وصایا، ایمان.....	۸۶
۳-۳	داوری درباره قرآن (ملاک تحدی.....)	۸۹
۱-۳-۳	اعتراف مشرکان به عظمت قرآن.....	۹۳
۴-۳	شبهات.....	۹۹
فصل چهارم: اعجاز قرآن.....		
۱-۴	مقدمه.....	۱۱۳
۲-۴	دیدگاه اول: اعجاز قرآن در متن قرآن.....	۱۱۶
۱-۲-۴	فصاحت و بلاغت.....	۱۱۶
۱-۱-۲-۴	نظر علماء درباره این وجه اعجاز قرآن.....	۱۲۱
۲-۲-۱	نظم و اسلوب خاص قرآن.....	۱۲۲
۳-۲-۴	اخبار غیبی قرآن.....	۱۲۳
۱-۳-۲-۴	بیان سرگذشت و رویدادهای تاریخی امت‌های پیشین.....	۱۲۳
۲-۳-۲-۴	اخبار از حوادث آینده در عصر پیامبر.....	۱۲۴
۳-۳-۲-۴	خبر از ابتر بودن عاص بن وائل.....	۱۲۵
۴-۳-۳-۴	اخبار مربوط به بیان نشانه‌ها و علایم قیامت.....	۱۲۷
۵-۳-۲-۴	وعده‌ی خداوند به جانشینی صالحان بر زمین.....	۱۲۷
۶-۳-۲-۴	آیات بیان‌کننده‌ی احوال بشر در عالم برزخ و نیز جهان آخرت.....	۱۲۹

- ۱۲۹ وعده‌ی مصون ماندن قرآن از تحریف ۷-۳-۲-۴
- ۱۳۰ بیان حقایق هستی و معجزات علمی ... ۸-۳-۲-۴
- ۱۳۰ نظر علما در این باره: ۹-۳-۲-۴
- ۱۳۱ شبهات ۱۰-۳-۲-۴
- ۱۳۲ هماهنگی و عدم تناقض ۴-۲-۴
- ۱۳۴ شبهات ۱-۴-۲-۴
- ۱۳۶ معجزه علمی ۵-۲-۴
- ۱۳۷ وجوهی از اعجاز علمی قرآن: ۱-۵-۲-۴
- ۱۳۸ نظر علماء ۲-۵-۲-۴
- ۱۴۰ شبهات ۳-۵-۲-۴
- ۱۴۱ تشریح و قانون گذاری ۶-۲-۴
- ۱۴۴ اعتدال در قرآن ۱-۶-۲-۴
- ۱۴۴ اعتدال در بخشش ۱-۱-۶-۲-۴
- ۱۴۵ اعتدال در عفو و انتقام ۲-۱-۶-۲-۴
- ۱۴۵ اعتدال در جنبه‌های مادی و معنوی ۳-۱-۶-۲-۴
- ۱۴۵ اعتدال در اقتصاد ۴-۱-۶-۲-۴
- ۱۴۶ اعتدال در معاشرت ۵-۱-۶-۲-۴

- ۱۴۶-۲-۶-۲-۴- قانون نظارت عمومی در قرآن ۱۴۶
- ۱۴۶-۳-۶-۲-۴- قانون برابری و ملاک برتری در قرآن ۱۴۶
- ۱۴۶-۴-۶-۲-۴- نظر علماء ۱۴۶
- ۱۴۷-۳-۴- دیدگاه دوم ۱۴۷
- ۱۴۹-۱-۳-۴- دلایل معتقدان به صرف ۱۴۹
- ۱۵۲-۲-۳-۴- نقد این نظریه ۱۵۲
- ۱۵۴-۴-۴- برتری قرآن نسبت به معجزات سایر انبیا ۱۵۴
- ۱۵۵-۱-۴-۴- فراتر از زمان و مکان بودن قرآن ۱۵۵
- ۱۵۵-۲-۴-۴- از نوع کتاب بودن ۱۵۵
- ۱۵۶-۳-۴-۴- عدم لزوم همراهی نبی با آن ۱۵۶
- ۱۵۷-۴-۴-۴- مقارنت همیشگی با تحدی ۱۵۷
- ۱۵۷-۵-۴-۴- نقش فرهنگی و تربیتی قرآن ۱۵۷
- ۱۵۹-۶-۴-۴- وحی بودن لفظ و معنی قرآن ۱۵۹
- ۱۵۹-۷-۴-۴- عمق و ژرفای بی پایان قرآن ۱۵۹
- ۱۶۲-۸-۴-۴- هماهنگی با فطرت انسانی ۱۶۲
- فصل پنجم: رابطه تحدی و جاودانگی قرآن ۱۶۵**
- ۱۶۷-۱-۵- مقدمه ۱۶۷

۱۶۸.....۲-۵- رابطه اعجاز و جاودانگی

۱۶۸.....۳-۵- رابطه تحدی و جاودانگی قرآن

۱۸۱..... فهرست منابع

